

Jiří Vilím

Diskuse k textu: Ackroyd, Peter – Chlapci a děvčata si začínají hrát

Autorův text na mě celkově působí dojmem obrovského výčtu historicky dochovaných zmínek o dětech a dětských činnostech na území Londýna. Věnuje se několika historickým epochám a přibližuje nám příslušné dětské chování. Spolu s ním někdy také pohled, jakým dospělí na děti nazírali.

Nutno podotknout, že v autorově hledáčku se častěji objevovaly děti z nejchudších vrstev. Dočteme se tak o malých žebrácích, lotrech a otrhancích ve velmi zbídačeném stavu, oděných do páchnoucích roztrhaných hadrů.

V textu nás jistě překvapí ukázka velmi nehumánního zacházení, jakého se dětem od společnosti dostávalo – byli zdivočelí a dehumanizovaní a takto se s nimi také zacházelo. Byli považováni jen za zmenšenou podobu dospělých.

Zajímavé je, že dnešní situace může působit jako pravý opak. Existuje skupina mladých delikventů (do 15 let), kteří využívají své beztrestnosti a bez problémů se věnují krádežím, vraždám či jiným povražením. Dítě je dnes oficiálně považováno za někoho, kdo nemá sebemenší rozum, úsudek, zodpovědnost. Proto je nepředstavitelné, že by mohlo být za kriminální činnost zodpovědné a že by za ni mohlo být potrestáno.

Tento postoj je samozřejmě absurdní. Všechny děti ze zmíněné skupiny (věřím, že jich není nijak mnoho) si jsou této situace vědomi nadmíru dobře. A kdyby jim snad přeci jen rozum a úsudek nestačily, jistě jim ochotně poradí starší kolegové, kteří na ně pak veškerou trestnou činnost hodí.

Autor v textu poukazuje na zvýšenou náchylnost dětí k alkoholu, povalování, lehkým ženám a především hazardu, kterou vysledoval v historii Londýna. Myslím, že přesně stejnou náchylnost bychom našli i u dnešních dětí. Tedy u dětí, o jejichž výchovu se nikdo příliš nestará.

Systém české ústavní výchovy jim k této náchylnosti ještě pomůže. Šance, že by se opuštěné či zanedbávané dítě dostalo jinam, než do státem řízeného ústavu není příliš velká (náhradní rodičovskou péčí, která by dětem spíše nahradila „opravdovou“ fungující rodinu, stát zatím stále moc neprotežuje). V tomto ústavu se pak dítě setká s dalšími, kteří ho v jeho „zkaženosti“ jen utvrdí.

Přestože tedy oficiálně v dnešní České republice panuje zcela diametrálně odlišný přístup k dětství než ve starém Londýně, je možné, že část dětí potká velmi podobný osud. Možná tak budoucí sociologové při analyzování dnešních textů o dětech budou stejně šokováni jako Peter Ackroyd při svém výzkumu.